

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภูมิ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของ โครงการวิจัย	3
ขั้นตอนและวิธีการศึกษา	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
ระยะเวลาในการทำวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	7
การนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	17
แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT Analysis	18
บริบทจังหวัดเชียงใหม่และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี อำเภอสันป่าตอง อำเภอจอมทอง และอำเภอแมริม	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
ระเบียบวิธีวิจัย	31
เครื่องมือในการวิจัย	31
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของผู้ประกอบการธุรกิจหัตถกรรมสาขา งานไม้แกะสลักของจังหวัดเชียงใหม่	34
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มหัตถกรรมบ้านกัวแลน้อย	34
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณสุณี ปันผาง	38
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณสมบูรณ์ ลายมังกร	41
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบไม้แกะสลัก	45
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาดสล่า	49
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณสังวาลย์ ตาชัย	53
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณกัญญาณี ศรีธรรมราช	57
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณจรัสศรี เขียวปัญญา	60
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณเสมศักดิ์ ศรีแสง	64
สถานภาพและการจัดการธุรกิจชุมชนของคุณพวงทอง ศรีจัญ	68
ขั้นตอนการผลิตหัตถกรรมงานไม้แกะสลัก	71
บทที่ 5 วิเคราะห์การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก ของจังหวัดเชียงใหม่	76
บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก ในจังหวัดเชียงใหม่	76
วิเคราะห์ความสอดคล้องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินธุรกิจ งานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลักในจังหวัดเชียงใหม่	90
วิเคราะห์การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่การสืบทอดภูมิปัญญา ด้านงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	94
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	98
บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรม ไม้แกะสลัก ในจังหวัดเชียงใหม่	98

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านงานหัตถกรรมไม้แกะสลักในจังหวัดเชียงใหม่	101
เพื่อสืบหาคงค้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับประเทศสู่สากล	102
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	103
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	107
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม / แบบสัมภาษณ์	108
ภาคผนวก ข ตารางการจัดกิจกรรมอบรม สัมมนา การเรียนรู้ ในโครงการวิจัย	135
ภาคผนวก ค กิจกรรมเพื่อสืบหาคงค้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรม สาขาไม้แกะสลักในจังหวัดเชียงใหม่	137
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย	142

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	ประเภทของการแกะสลัก ได้แก่ ภาพประเภทนูนต่ำ ภาพประเภทนูนสูงและภาพประเภทลอยตัว	9
ภาพที่ 2.2	ชุดลิวที่ใช้ในการแกะสลัก	10
ภาพที่ 2.3	ไม้สลักเป็นไม้ที่นิยมนำมาใช้ในการแกะสลักมากที่สุด	11
ภาพที่ 2.4	อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก เช่น เลื่อย กระดาษทราย ลิว กบไสไม้ ค้อน ไม้ขวานหมู ตะไบ และสว่าน	12
ภาพที่ 2.5	การขึ้นรูปสลักไม้	13
ภาพที่ 2.6	การรีดรูปไม้สลัก	13
ภาพที่ 2.7	การสลักส่วนรายละเอียด	14
ภาพที่ 2.8	การตกแต่งงาน ไม้สลัก	15
ภาพที่ 2.9	ผลิตภัณฑ์งานไม้แกะสลักในปัจจุบัน	16
ภาพที่ 2.10	การปล่อยโลมลอยในประเพณีเป็งของชาวจังหวัดเชียงใหม่	20
ภาพที่ 2.11	เวียงกุมกาม	21
ภาพที่ 2.12	เขื่อนแม่กวางอุดมธารา อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	22
ภาพที่ 2.13	วัดท่าจำปี ต.ทุ่งสะโตก อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	23
ภาพที่ 2.14	พระมหาธาตุนภพลภูมิสิริ	24
ภาพที่ 2.15	พระตำหนักคารากิรมย์	25
ภาพที่ 4.1	ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มหัตถกรรมบ้านกัวเลนน้อย	36
ภาพที่ 4.2	คุณสุณี ปันผางกับการแกะสลักผลิตภัณฑ์	39
ภาพที่ 4.3	ผลิตภัณฑ์แผ่นไม้รูปมังกร แผ่นไม้หน้าพิกา และแผ่นไม้ตัวอักษร	43
ภาพที่ 4.4	คุณบัวเกียง กิ่งแก้ว	45
ภาพที่ 4.5	ป้ายไวเนลและป้ายไม้ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์	46
ภาพที่ 4.6	ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักรามเกียรติ์ เศียรพระ ป้ายมงคลของคุณบัวเกียง	47
ภาพที่ 4.7	คุณจันทร์ฉาย วิกุล	50
ภาพที่ 4.8	ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักม้า ม้าพยศ เทพเจ้ากวนอู หนุมาน ของคุณจันทร์ฉาย	51
ภาพที่ 4.9	คุณสังวาลย์ ดาชัย	54
ภาพที่ 4.10	ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักรามเกียรติ์ แผ่นไม้ข้าง 3 มิติ	55
ภาพที่ 4.11	คุณกัลยาณี ศรีธรรมราช	57

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า	
ภาพที่ 4.12	ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักรูปหลวงปู่ทวด	58
ภาพที่ 4.13	คุณจรัญศรี เทียวปัญญา	61
ภาพที่ 4.14	ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักรูปแบบต่าง ๆ ของคุณจรัญศรี	62
ภาพที่ 4.15	คุณสมศักดิ์ ศรีเพลิง	65
ภาพที่ 4.16	ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักรูปแบบต่าง ๆ ของคุณสมศักดิ์	66
ภาพที่ 4.17	คุณพวงทอง ศรีวิชัย	68
ภาพที่ 4.18	ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักรูปแบบต่าง ๆ ของคุณพวงทอง	70
ภาพที่ 4.19	ไม้ที่นำมาแกะสลัก	71
ภาพที่ 4.20	ก้อนไม้	72
ภาพที่ 4.21	ลี้ว	72
ภาพที่ 4.22	มิด	72
ภาพที่ 4.23	ดินสอ	73
ภาพที่ 4.24	กระต่ายทราย	73
ภาพที่ 4.25	สว่าน	73
ภาพที่ 4.26	การนำ	74
ภาพที่ 4.27	จี้เสื่อย	74
ภาพที่ 4.28	แปรงไม้กวาด	74
ภาพที่ 4.29	การแกะสลักตามลวดลายที่ออกแบบไว้	75
ภาพที่ 4.30	การขัดแผ่นป้ายมงคลด้วยกระต่ายทราย	75
ภาพที่ 4.31	ผลิตภัณฑ์ป้ายมงคลและป้ายต่าง ๆ ที่พร้อมจำหน่าย	75
ภาพที่ 5.1	กบไดไม้และลี้วประเภทต่าง ๆ	91
ภาพที่ 5.2	รูปหลวงปู่ทวดที่นำจี้เสื่อยมาป็นแทนการแกะสลักไม้	92
ภาพที่ 5.3	ตลับใส่ของที่นิยมทำในช่วงเทศกาล	93
ภาพที่ 5.4	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบไม้แกะสลักที่เปิดสอนงานหัตถกรรม ให้แก่เยาวชนภายในชุมชนและผู้สนใจทั่วไป	95
ภาพที่ 5.5	นักศึกษาสาขาวิชาศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เรียนรู้และ ฝึกปฏิบัติงานหัตถกรรมที่บ้านถวาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่	96

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 5.6	การจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมภายในงานอุตสาหกรรมแฟร์ ครั้งที่ 12 ณ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่	96
ภาพที่ 5.7	นักเรียนโรงเรียนพระหฤทัยเชียงใหม่ที่เข้าร่วมงาน มิตติมพันธ์ศิลปวัฒนธรรมเชิงช่าง เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานหัตถกรรม กับสล่าศรีโตน	97
ภาพที่ 6.1	ผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้ของอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	99
ภาพที่ 6.2	ผลิตภัณฑ์การแกะสลักไม้ของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	100
ภาคผนวก ค		
ภาพที่ 1	ภาพบรรยากาศกิจกรรมวิถีล้านนาภูมิปัญญาวัฒนธรรม ซึ่งมีสล่าและพ่อครูแม่ครู มาให้ความรู้เกี่ยวกับงานหัตถกรรม	137
ภาพที่ 2	ภาพการจัดนิทรรศการ “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบทอดงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมของจังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งมีสล่าและพ่อครูและแม่ครูสาธิตงานหัตถกรรม	138
ภาพที่ 3	การจัดนิทรรศการ “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบทอดงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมของจังหวัดเชียงใหม่” บริเวณภายในงานอุตสาหกรรมแฟร์ ณ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1	139
ภาพที่ 4	บรรยากาศภายในงานราชภัฏวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	140
ภาพที่ 5	ป้ายไวนิลที่ใช้ในการเผยแพร่โครงการวิจัย	141

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 3.1	รายชื่อกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการหัตถกรรมงานไม้แกะสลัก	30
ตารางที่ 4.1	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มหัตถกรรมกิวแลน้อย (อำพรณ)	36
ตารางที่ 4.2	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มของคุณสุณี ปิ่นผาง	40
ตารางที่ 4.3	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มของคุณสมบูรณ์ ดายมังกร	43
ตารางที่ 4.4	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบไม้แกะสลัก	47
ตารางที่ 4.5	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาดस्ता	51
ตารางที่ 4.6	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณสังวาลย์ ตาชัย	55
ตารางที่ 4.7	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณกัญญาณี ศรีธรรมราช	59
ตารางที่ 4.8	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณจรัสศรี เขียวปัญญา	63
ตารางที่ 4.9	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณสมศักดิ์ ศรีเพลง	66
ตารางที่ 4.10	จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มคุณพวงทอง ศรีวิชัย	70
ตารางที่ 5.1	การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการเลือกสรรวัตถุดิบ	77
ตารางที่ 5.2	การจ้างแรงงานในการผลิตหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	78
ตารางที่ 5.3	การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานที่ปฏิบัติงาน	79
ตารางที่ 5.4	การออกแบบผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	80
ตารางที่ 5.5	การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	81
ตารางที่ 5.6	ปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดราคาของผู้ประกอบการสาขาไม้แกะสลัก	82
ตารางที่ 5.7	การประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	83
ตารางที่ 5.8	ช่องทางในการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการไม้แกะสลัก	84
ตารางที่ 5.9	การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ SWOT analysis ในการบริหารจัดการธุรกิจของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	85
ตารางที่ 5.10	การวิเคราะห์ความสอดคล้องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก	90
ภาคผนวก ข		
ตารางที่ 1	การจัดกิจกรรมอบรม สัมมนา การเรียนรู้ ในโครงการวิจัย	133

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า	
แผนภูมิที่ 2.1	การวิเคราะห์สถานการณ์ด้วย Swot Analysis	19
แผนภูมิที่ 4.1	โครงสร้างกลุ่มหัตถกรรมก๊วยแลน้อย (อำเภอพรหม)	37
แผนภูมิที่ 4.2	โครงสร้างกลุ่มคุณสุณี ปันผาง	40
แผนภูมิที่ 4.3	โครงสร้างกลุ่มคุณสมบูรณ์	44
แผนภูมิที่ 4.4	โครงสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบไม้แกะสลัก	48
แผนภูมิที่ 4.5	โครงสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาดตลาด	52
แผนภูมิที่ 4.6	โครงสร้างกลุ่มคุณตั้งวาลัย	56
แผนภูมิที่ 4.7	โครงสร้างกลุ่มคุณกัลยาณี ศรีธรรมราช	59
แผนภูมิที่ 4.8	โครงสร้างกลุ่มคุณจรัสศรี เขียวปัญญา	63
แผนภูมิที่ 4.9	โครงสร้างกลุ่มคุณสมศักดิ์ ศรีเพลง	67
แผนภูมิที่ 4.10	โครงสร้างกลุ่มคุณพวงทอง ศรีวิชัย	70

